

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Sint-Jozefscollege te AARSCHOT

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 13102

Instelling Vrije Basisschool - Sint-Jozefscollege

Directeur Erik VERSTREPEN

Adres Bekaflaan 65 - 3200 AARSCHOT

Telefoon 016-55.11.34

E-mail secretariaat.basisschool@sjca.be

Website <http://basisschoolbekaf.sjca.be>

Bestuur van de instelling VZW Sint-Jozefscollege

Adres Schaluin 28 - 3200 AARSCHOT

Scholengemeenschap SGKBO Aarschot-Betekom-Houwaart

Adres Pastoor Pitetlaan 26 - 3130 BETEKOM

CLB Vrij CLB Aarschot

Adres Bekaflaan 63 - 3200 AARSCHOT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 14-11-2016, 15-11-2016, 16-11-2016, 17-11-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 17-11-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 01-12-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Frans DE BIE

Teamleden Eddy LAMBERTS, Els VER ECKE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	9
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	13
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming	17
3.1.1.6 Lager onderwijs: sociale vaardigheden	20
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	22
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	23
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	23
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	25
4.1 Deskundigheidsbevordering	25
4.2 Sociale en emotionele begeleiding	26
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	29
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	32
6.1 Wat doet de school goed?	32
6.2 Wat kan de school verbeteren?	32
6.3 Wat moet de school verbeteren?	33
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	34
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	34

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 **SAMENVATTING**

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van het Sint-Jozefscollege in Aarschot, gelegen in de Bekaflaan, in een rustige wijk niet ver van het centrum van de stad. Het college bestaat uit een basisschool, een secundaire school met een algemeen vormende en op kunst georiënteerde bovenbouw en een Centrum voor Volwassenenonderwijs. Eén groot nieuw schoolgebouw is pas opgeleverd. Onder meer door haar ligging op dezelfde uitgestrekte campus als de middenschool kent de basisschool een sterke instroom van leerlingen in de derde graad. De meeste leerlingen hebben een Nederlandstalige en sociaaleconomisch sterke achtergrond en stromen door naar de eigen middenschool. De directeur heeft een ruime ervaring in zijn ambt en wordt ondersteund door een kernteam en door de zorgcoördinatoren. Opvallend is de evenwichtige mix tussen het aantal mannelijke en vrouwelijke teamleden. In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 7 november 2016 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor wiskundige initiatie en muzische vorming de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om voor Nederlands en muzische vorming de eindtermen te bereiken. Ook onderzocht ze de inspanningen van het schoolteam om de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden na te streven. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering en de sociaal-emotionele begeleiding en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in de kleuterafdeling de resultaten van het onderzoek in functie van wiskundige initiatie niet aan de maatschappelijke verwachtingen van de overheid voldoen. Het onderwijsaanbod is niet volledig of evenwichtig en onvoldoende gebaseerd op het leerplan. De kleuteronderwijzers hebben te weinig aandacht voor de graduele opbouw van wiskundige begrippen. De mate waarin ze in hun klassen en hoeken wiskundige impulsen geven is leerkrachtafhankelijk. Ook de observaties en evaluaties moeten aan diepgang winnen. Daartegenover staat dat de kleuteronderwijzers de kleuters actief, ontdekkend en manipulerend laten werken. Een aantal kleuteronderwijzers geeft vanuit de eigen expertise en het eigen inzicht wiskundige impulsen en probeert geregeld actief mee te spelen en te denken. De resultaten van het onderzoek in functie van muzische vorming voldoen wel aan de maatschappelijke verwachtingen. De kleuteronderwijzers bieden de kleuters gevarieerde mogelijkheden om te exploreren en experimenteren met materialen en technieken. Sommige kleuterwerkjes tonen aan dat kleuters de kans krijgen om hun ideeën en gevoelens authentiek vorm te geven. Het evenwicht tussen de verschillende muzische domeinen groeit. Heel wat klashoeken bieden de kleuters speelleermaterialen die de creativiteit stimuleren. Ook voor muzische vorming zijn er nog mogelijkheden om doelgerichter te werken en te observeren.

In de lagere afdeling voldoen de resultaten van het onderzoek naar Nederlands aan de maatschappelijke verwachtingen van de overheid. De onderwijzers bereiken met hun leerlingen de eindtermen voor Nederlands in voldoende mate. Met diverse werk- en groepeeringsvormen stimuleren ze dialoog en samenwerking. Leerlingen krijgen voldoende kansen om zowel de mondelinge als schriftelijke taalvaardigheid te bevorderen. De onderwijzers zorgen voor gevarieerd leesonderwijs, bevorderen het leesplezier en stimuleren de leeshonger met een waaier aan leesvormen. Ze voorzien tevens een bijkomend aanbod voor taalsystematiek. Globaal ligt er een klemtoon op lezen en taalbeschouwing en kunnen de overige domeinen en de taalstrategieën nog aan kracht winnen. De niet-officiële deelname aan koepelgebonden eindtoetsen belemmert de kwaliteitszorg. De resultaten van het onderzoek in functie van muzische vorming voldoen niet aan de maatschappelijke verwachtingen. Het onderwijsaanbod is onvoldoende volledig, evenwichtig, gradueel opgebouwd en doelgericht. Ook de onderwijstijd komt in een aantal klassen in het gedrang. Een beperkt aantal onderwijzers heeft zicht op de visie van het leerplan en past de principes toe in de praktijk. Alle onderwijzers geven aan moeite te hebben met de evaluatie van en de rapportering over dit leergebied. Dat neemt niet weg dat ze zorgen voor een muzisch nevenaanbod en de integratie van muzische activiteiten in andere leergebieden.

Het onderzoek naar de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden in de lagere afdeling wijst op resultaten die aan de maatschappelijke verwachtingen voldoen. Vanuit hun betrokkenheid op het welbevinden van de leerlingen ontwikkelden de onderwijzers initiatieven die de aandacht voor de relatiewijzen, de samenwerking en de gespreksconventies stimuleren. In de rubriek 'leefhoudingen' rapporteren de onderwijzers over een aantal aspecten die verband houden met de eindtermen. Het team van de lagere afdeling dient wel nog een eigen planning voor deze leergebiedoverschrijdende eindtermen op te stellen.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering maakt duidelijk dat het schoolteam vooral inzet op teamnascholingen in het kader van de schoolprioriteiten en op een intensieve samenwerking met externe professionals. Het nascholingsplan is nog in volle opbouw. Leren van en met elkaar krijgt vooral aandacht door in elkaars klas te hospiteren. Vooral het beleids- en het zorgteam volgen vaak individuele nascholingen. Dat geldt in mindere mate voor een aantal teamleden. Binnen het schoolteam is er nog groeimarge om de deskundigheidsbevordering kritisch te benaderen en de kwaliteit ervan te bewaken.

Voor wat het onderzoek naar de kwaliteit en kwaliteitsbewaking van de sociaal-emotionele begeleiding betreft, stelt de onderwijsinspectie vast dat de school veel aandacht aan dit proces besteedt. Het aantal leerlingen met sociaal-emotionele zorgbehoeften stijgt. Het schoolteam is zich hier terdege van bewust en zet zich met vereende krachten in om de sociaal-emotionele begeleiding zorgzaam en met inzet vorm te geven. Met tal van preventieve en curatieve initiatieven omkadert het schoolteam de leerlingengroep. Sommige teamleden kregen een bijzondere opdracht om de sociaal-emotionele begeleiding mee aan te sturen en uit te werken. De teamleden bieden de leerlingen kanalen aan om met elkaar en met de teamleden te communiceren. Illustratief is de leerlingenraad en de inzet van vertrouwenspersonen en klasbrievenbussen. Wanneer leerlingen langdurende zorg nodig hebben, kan het schoolteam nog groeien door deze meer planmatig en vanuit de zorgvraag van de leerling op te bouwen.

Het onderzoek van het algemeen beleid toont aan dat de hardwerkende directeur leeft voor deze grote school. De ondersteuning die hij van de zorgcoördinatoren en het kernteam krijgt, is waardevol. Toch is te verwachten dat hij met een meer formele beleidsondersteuning beter in staat is om de teamleden op te volgen, gerichte druk uit te oefenen en beleidstaken te delegeren. Alle teamleden dragen het schoolbeleid. De visieontwikkeling richt zich op enkele schoolprioriteiten, die systematisch uitgewerkt worden, ondersteund door externe experts. Visieontwikkeling in functie van wiskundige initiatie (kleuterafdeling) en muzische vorming (lagere afdeling) is nodig om deze leergebieden op punt te brengen. Enkele overlegplatformen en een goed werkende leerlingenraad bevorderen de besluitvorming en de informatie-uitwisseling. Het schoolteam voert jaarlijks een globale sterktezwakteanalyse uit. Toch laat het een aantal mogelijkheden onbenut om op basis van objectieve evaluatiegegevens de onderwijskwaliteit systematisch te bewaken.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving resulteert in een gunstig advies beperkt in de tijd omdat een aantal aspecten op korte termijn verbetering nodig heeft. De huidige situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne belemmert het bereiken van de onderwijsdoelstellingen.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden en de overige regelgeving toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering grotendeels respecteert. Ze beschikt echter niet over een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen. Dat leidt tot een gunstig advies beperkt in de tijd voor deze erkenningsvoorwaarde. Bovendien dient het team van de lagere afdeling te beschikken over een eigen planning waarmee ze aantoont hoe de teamleden systematisch en gradueel opgebouwd aan de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden werken.

Voor het kleuteronderwijs geeft de onderwijsinspectie een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor wiskundige initiatie. Dit betekent dat de onderwijsinspectie de inspanningen van de kleuteronderwijzers om de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie na te streven ten vroegste drie jaar na de doorlichting opnieuw zal controleren.

Voor het lager onderwijs formuleert de onderwijsinspectie een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor muzische vorming. De onderwijsinspectie zal ten vroegste over drie jaar nagaan in welke mate de onderwijzers inspanningen hebben geleverd om dit tekort weg te werken.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

wiskundige initiatie
muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebiedoverschrijdend

sociale vaardigheden

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Sociale en emotionele begeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet niet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen van wiskundige initiatie in onvoldoende mate na. Het onderwijsaanbod is in beperkte mate doelgericht, volledig, gradueel opgebouwd en evenwichtig. De kleuteronderwijzers maken onvoldoende werk van de doelbewuste en graduele opbouw van de wiskundige begripsvorming. Het materialenaanbod in functie van wiskundige initiatie staat nog niet op punt. De klasbeelden bevatten in sommige klassen te weinig visuele ondersteuning voor wiskundige initiatie. De gebruikte tijdschaders vertonen onderlinge verschillen. De evaluatie van wiskundige initiatie is weinig gericht op de vooropgestelde doelen. Dat bemoeilijkt een efficiënte ondersteuning van risicokleuters.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen van muzische vorming in voldoende mate na. Dit gebeurt vanuit een thematisch, levensecht, geïntegreerd en samenhangend onderwijsaanbod. De kleuteronderwijzers creëren een krachtige en veilige onderwijs- en leeromgeving, waarbinnen de kleuters hun muzische talenten kunnen ontwikkelen door te exploreren en te experimenteren met diverse technieken en materialen. Het werk van de kleuters toont aan dat de creativiteit en authenticiteit in meerdere klassen voldoende kansen krijgen. Het evenwicht tussen de domeinen groeit.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Curriculum	De kleuteronderwijzers bouwen hun onderwijsaanbod thematisch en
Onderwijsaanbod	geïntegreerd uit. Zij selecteren belangstellingscentra onder meer op basis van
<i>Referentiekader</i>	de interesses van de kleuters en van de hen omringende werkelijkheid. De
<i>Planning</i>	samenhang tussen de leergebieden is daardoor sterk.
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	Het onderwijsaanbod en het klasbeeld voor wiskundige initiatie zijn
<i>Actief leren</i>	leerkrachtafhankelijk. Het onderwijsaanbod is onvolledig en is onvoldoende
	evenwichtig en gradueel opgebouwd. Doelen rond meten en ruimte komen
	minder voor. Ook binnen de verschillende domeinen van wiskundige initiatie
	ligt het accent in meerdere klassen op bepaalde doelen of activiteiten, terwijl
	andere doelen zelden aan bod komen. De kleuteronderwijzers baseren zich
	vooral op een koepelgebonden referentiekader. De zorgcoördinator van de
	kleuterafdeling gaf een goede aanzet om de ontwikkelingsaspecten uit dit
	referentiekader op afdelingsniveau te bewaken.

De kleuteronderwijzers stellen per belangstellingscentrum enkele dominante ontwikkelingsaspecten voorop. Deze zijn in veel gevallen vaag en moeilijk evalueerbaar. Meerdere kleuteronderwijzers stellen sporadisch een wiskundig ontwikkelingsaspect voorop. Opvallend is ook dat er in de eerste twee maanden van het schooljaar in de hele kleuterafdeling omzeggens geen talige ontwikkelingsaspecten dominant waren. De leerplandoelen zijn voor de meeste kleuteronderwijzers veel minder richtinggevend. Aanbod en frequentie ervan worden amper in kaart gebracht. Daardoor missen de kleuteronderwijzers zicht op de hiaten in hun aanbod en krijgt wiskundige initiatie in meerdere klassen een te eenzijdige invulling. De kwaliteit van de planningsdocumenten is leerkrachtafhankelijk. Zo zag de onderwijsinspectie zowel rijk uitgebouwde planningsdocumenten als nagenoeg lege.

De kleuteronderwijzers baseren hun aanbod voor wat de begripsvorming betreft niet op gradueel opgebouwde wiskundige en schooltaalbegrippen. Daardoor krijgt de wiskundige begripsvorming onvoldoende systematische aandacht. Teamleden geven aan dat de kleuters moeite hebben met rekentaal. De kalenders, zoals de dag- en weeklijn, vertonen breuklijnen, hoewel de kleuteronderwijzers aangeven dat ze hierover afspraken maakten. De meeste tijdsvoorstellingen zijn lineair. De seizoenenkalender wordt cyclisch voorgesteld. In de meeste klassen zijn de puzzels niet gegradueerd qua moeilijkheidsgraad en brengen de kleuteronderwijzers de puzzelvaardigheden van de kleuters onvoldoende in kaart.

Bijna alle kleuteronderwijzers zorgen voor een positief en veilig klasklimaat. Zij geven wiskundige initiatie spontane aandacht vanuit de eigen expertise en het eigen aanvoelen. De kleuters krijgen in sommige klassen geregeld wiskundige impulsen op het juiste niveau. Waardevol is de manier waarop de kleuteronderwijzers inspelen op de realiteit en de interesses van de kleuters. Zij grijpen leerkansen aan die de uitwerking van het belangstellingscentrum verrijken. Zo bouwen zij, weliswaar leerkrachtafhankelijk, meetactiviteiten in tijdens excursies. Zij geven de kleuters de kans om met al hun zintuigen te exploreren. Soms laten zij de kleuters tellen en ordenen met vindmateriaal in daartoe verrijkte hoeken. Met stappenplannen in functie van hygiëne, zelfredzaamheid en activiteiten in de hoeken en met constructieplannen in de bouwhoek stimuleren de kleuteronderwijzers de zelfsturing. De 'werkjes van de week' – een voorbereiding op zelfstandig contractwerk – zijn soms wiskundig.

Meerdere kleuteronderwijzers stimuleren de creativiteit van de kleuters. Zij organiseren tal van muzische activiteiten. Ook voor muzische vorming bevorderen de kleuteronderwijzers de zelfsturing met stappenplannen, constructiemodellen en keuzeborden. De aanzet naar contractwerk is het 'werkje van de week'. Vaak heeft dit een muzische inhoud. De kleuters krijgen kansen om te exploreren en te experimenteren met materialen en technieken. Sommige beeldwerkjes getuigen van de creativiteit van de kleuters. De creahoeken zijn rijk uitgebouwd. De kleuteronderwijzers laten kleuters kennismaken met diverse dramatische werkvormen zoals poppenspel, Kamishibaitheater en TikTak. Ze laten de kleuters ook proeven van buitenschoolse culturele voorstellingen.

Daarnaast stimuleren ze de kleuters om zich met allerlei hand- en vingervormen en theatervormen, zoals de lege televisie, verbaal of creatief uit te drukken. De inschakeling van ritme- en klankinstrumenten is leerkrachtafhankelijk. De kleuteronderwijzers laten de kleuters vooral met ritme-instrumenten spelen, en in veel mindere mate met klankinstrumenten. De doelgerichtheid heeft nog groeimogelijkheden. Net zoals voor wiskundige initiatie is een koepelgebonden referentiekader richtinggevend voor muzische vorming, en is het gebruik en de bewaking van het leerplan beperkt. Het evenwicht tussen de muzische domeinen staat nog niet helemaal op punt. Het dominante domein is beeld. De domeinen drama, beweging, media en muzisch taalgebruik krijgen minder doelgerichte aandacht. Voor het domein beweging beperken sommige kleuteronderwijzers zich te veel tot bewegingstussendoortjes en verliezen ze daarbij het expressieve en creatieve aspect uit het oog. Vaak zijn de voorkeur en expertise van de kleuteronderwijzer bepalend voor de diepgang van een domein. In enkele klassen is het product belangrijker dan het proces, met een sterke sturing door de kleuteronderwijzer. Het inzicht in de visie van het leerplan en het muzisch proces is niet bij elke kleuteronderwijzer even sterk.

Curriculum
Onderwijsorganisatie

Meerdere kleuteronderwijzers stoppen de lessen ruim voor het officiële einde van de voormiddag. Hierdoor gaat zeker bij de oudste kleuters kostbare onderwijstijd verloren. Ook 's namiddags gaat tijd verloren omdat het onderwijsaanbod tijdens de laatste halve lestijd na de speeltijd in een aantal klassen beperkt is. De kleuters krijgen dan vaak les met de jas aan.

De kleuteronderwijzers verrijken de klashoeken meer vanuit de activiteiten dan vanuit de dominante doelen. De mate waarin ze hoeken uitdagend en thematisch verrijken, vertoont grote verschillen tussen de klassen. Dat geldt in het bijzonder voor de getal- en cijferbeelden. Niet in elke klas is het getalbeeld afgestemd op het getalbeeld in de lagere afdeling. Sommige kleuteronderwijzers geven aan dat ze moeite hebben met de verrijking van de winkelhoek. In deze hoek laten zij soms waardevolle wiskundige impulsen liggen, zoals de beschikbaarheid van speelgeld, prijskaartjes, voorstellingen van cijfers en getalbeelden en boodschappenlijstjes. Slechts enkele kleuteronderwijzers bouwen een groeimeter op met hun kleuters. Zij laten mogelijkheden onbenut om deze nadien te gebruiken voor wiskundige meetactiviteiten.

De mate waarin de kleuteronderwijzers hun klassen en gangen als expositieruimte voor leerlingewerk gebruiken, is leerkrachtafhankelijk. In enkele klassen zijn amper werkjes van kleuters te zien.

Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i>	Het materialenaanbod voor wiskundige initiatie staat nog niet op punt. Het gebruik van weegschalen, klokken, zandlopers, (grote) spiegels en meetmaterialen is leerkrachtafhankelijk. Ook zijn er grote verschillen voor wat het gebruik van wiskundige software betreft.
	Niet in elke klas is de verkleedhoek voldoende rijk uitgebouwd. De voorraad kleren en attributen wordt in een aantal klassen weinig aantrekkelijk voorgesteld. De beschikbaarheid van mediamaterialen die door de kleuters kunnen gebruikt worden om bijvoorbeeld foto's of films te maken staat nog niet op punt. Ook zijn voor de kleuters de mogelijkheden om ICT in functie van muzische vorming te gebruiken beperkt.
Materieel beheer Infrastructuur	De kleuteronderwijzers schakelen de binnenruimte van het kleuterpaviljoen geregeld in. Een tegenvallende akoestiek belemmert het welbevinden van zowel kleuteronderwijzers als kleuters.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De kleuteronderwijzers screenen het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties van de kleuters geregeld. Zij hechten grote waarde aan het welbevinden. De kleuteronderwijzers spraken nog niet af hoe zij de evaluaties en observaties doelgericht uitvoeren. Hierdoor verschillen de kwaliteit en de frequentie ervan onderling. De wijze waarop de kleuteronderwijzers bijvoorbeeld wiskundige initiatie en muzische vorming evalueren illustreert dit. De evaluatie en observatie zijn in beperkte mate afgestemd op de dominante ontwikkelingsaspecten of de leerplandoelen. Onder meer voor aspecten van wiskundige initiatie leggen de oudere kleuters genormeerde tests en een schoolrijpheidstest af.
Evaluatie Rapporteringspraktijk	De kleuteronderwijzers bespreken geregeld de evolutie van de kleuters met de ouders. De oudercontactfiches zorgen voor een tamelijk breed beeld over de persoonlijkheidsontwikkeling van de kleuters. De mate waarin deze fiches informatie bieden over de muzische ontwikkeling is evenwel afhankelijk van de leeftijdsgroep. De drempel voor communicatie tussen ouders en schoolteam is laag. Ouders krijgen gemakkelijk toegang tot de schoolleiding en de kleuteronderwijzers om eventuele zorgen te bespreken.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De samenwerking tussen de klasleerkrachten en de zorgleerkrachten is intens en efficiënt. Zij verdelen de zorgtaken onder elkaar. De zorgwerking in de kleuterafdeling wordt door een bedreven zorgcoördinator aangestuurd. De klassen kunnen rekenen op een aantal zorglestijden, die zowel in als buiten de klas aangewend worden.
	De kleuteronderwijzers bespreken de evolutie van hun kleuters tijdens het zorgoverleg en de klasbesprekingen. Hiertoe stellen zij volgfiches op, waarmee zij de groei van de kleuters in kaart brengen. Recent bepaalde het CLB eenzijdig dat het niet meer systematisch aan het multidisciplinair overleg deelneemt.

De kleuteronderwijzers registreren belangrijke informatie over de ontwikkeling van de kleuters in een volgfiche. Hierin geven zij de sterke en minder sterke eigenschappen van de kleuters weer, en noteren zij de zorgstappen die gezet werden, alsook de uitvoerders en het effect ervan. De volgfiche bevat het onderdeel ‘handelingsplan’. De inhoud ervan draagt weinig kenmerken van echte handelingsplanning. Het team heeft nog niet de gewoonte om voor kleuters die zorg nodig hebben een zorgplan op te stellen op basis van een zorgvraag vanuit de kleuter. Dit heeft vooral een belemmerend effect op kleuters die op langere termijn zorg nodig hebben. Door het vraaggestuurde karakter is de zorg afhankelijk van de zorggevoeligheid van de kleuteronderwijzers. In enkele klassen zijn er weinig sporen te vinden van planmatige ondersteuning van kleuters die zwakker scoren op genormeerde testen voor wiskundige initiatie.

Kwaliteitszorg Met verschillende initiatieven ondersteunt de zorgcoördinator de kleuteronderwijzers op het vlak van kwaliteitszorg. Zo bezorgde ze een leerlijn voor wiskundige initiatie en gaf ze een aanzet om het aanbod te bewaken. Ze analyseert de resultaten van de genormeerde toetsen op kind- en klasniveau. Het team van de kleuterafdeling analyseert de verzamelde observatiegegevens en de toetsresultaten van de oudere kleuters en de leerlingen in het eerste leerjaar onvoldoende op schoolniveau.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De onderwijzers bereiken de eindtermen Nederlands met hun leerlingen in voldoende mate. Zij zorgen voor een volledig, gradueel opgebouwd en samenhangend onderwijsaanbod. De leerlingen krijgen voldoende kansen om hun luister-, spreek-, schrijf- en leesvaardigheid te verhogen. De onderwijzers zetten in op leespromotie. De uitgebreide klasbibliotheken en de zogenoemde ‘bibliobiel’ illustreren deze inspanningen. De onderwijzers schakelen werk- en groeperingsvormen in die interactie en dialoog bevorderen. De klasleerkrachten, de zorgcoördinatoren en de zorgleerkrachten geven samen vorm aan de zorgwerking.

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	De meeste onderwijzers zorgen voor een kindgericht en realistisch onderwijsaanbod in een veilig en positief klasklimaat. De meesten vertrouwen erop dat de gehanteerde onderwijsleerpakketten voldoende garanties bieden op een volledig, gradueel opgebouwd en leerplangericht aanbod. Soms vervangen de onderwijzers delen van het onderwijsleerpakket. Hierbij bewaken niet alle onderwijzers systematisch de gelijkwaardigheid en doelgerichtheid van de vervangende onderdelen. Ook verruimen zij hun onderwijsaanbod met taken van buiten het gebruikte onderwijsleerpakket. De aanvulling in functie van taalsystematiek gaat soms verder dan de vereisten van het leerplan. Hier is enige druk uit het secundair onderwijs niet vreemd aan. De onderwijzers leggen verbanden tussen Nederlands en leergebieden zoals mens en maatschappij, wetenschappen en techniek en muzische vorming.
--	--

Het onderwijsaanbod is redelijk evenwichtig. Er ligt een klemtoon op lezen en taalbeschouwing (met inbegrip van spelling), terwijl de verschillende strategieën en het domein interculturele gerichtheid naar verhouding weinig aandacht krijgen.

De onderwijzers bevorderen de leesvaardigheid en het leesplezier van de leerlingen. Zij lezen vaak voor en nemen deel aan initiatieven zoals de jeugdboeken- en de voorleesweek. Onder meer met partnerlezen, niveaulezen, de inzet van leesouders, en met acties zoals 'de leeskilometers' stimuleren de onderwijzers de technische leesvaardigheid en het leesplezier. Sommigen roosteren vrij lezen in hun lesrooster in. De oudere leerlingen maken boekbesprekingen die zij gebruiken om boeken te promoten. Zij maken bovendien kennis met hogere leesvormen zoals forumlezen. Alle klassen beschikken over een klasbibliotheek met een gevarieerd boekenaanbod. In sommige klassen zijn boeken of strips aan vervanging toe, of is het aanbod van informatieve boeken beperkt. Op de speelplaats staat een 'bibliobieltje', een omgebouwde werfwagen. Hier kunnen de leerlingen tijdens de speeltijden komen lezen. De meeste onderwijzers bezoeken met hun klas de lokale bibliotheek. De aandacht voor leesstrategieën krijgt een beperkte aandacht. Sommige onderwijzers gebruiken kranten. De mate waarin onderwijzers zorgen voor frequente en gevarieerde spreek- en luisteropdrachten is leerkrachtafhankelijk.

De schrijfoopdrachten komen vaak uit het onderwijsleerpakket. De meeste onderwijzers stellen criteria voorop. Soms missen de onderwijzers extra schrijfkansen voor functioneel en creatief schrijven. Hoewel sommige klassen een klaskrant samenstellen, benutten meerdere onderwijzers de mogelijkheden om leerlingenwerk en zelfgeschreven verslagjes van activiteiten te publiceren in een klas- of schoolkrant te weinig. Ze zetten hun leerlingen amper aan tot schrijven en communiceren met brieven of mails. Aandachtspunt bij het technisch schrijven is het inslijpen van een correcte lettervorming bij een aantal leerlingen.

De planningsdocumenten van de onderwijzers vertonen grote kwalitatieve verschillen. De afstemming op de leerplandoelen is in enkele klassen beperkt. Sommige planningsdocumenten zijn uiterst summier, weinig doelgericht en in beperkte mate representatief voor het onderwijsaanbod.

De teamleden maken afspraken over de overgang van de kleuterafdeling naar de lagere afdeling. Dit uit zich in de gelijkgerichte hoeken en kalenders, en extra aandacht voor de schrijf- en leesrichting. Voor wat betreft de getal- en letterbeelden en de rekenbegrippen zijn de afspraken minder goed uitgewerkt.

Jaarlijks krijgen de leerlingen de kans om theatervoorstellingen en auteurslezingen bij te wonen. Sommige klassen bezoeken een stripmuseum.

Curriculum Onderwijsorganisatie	De onderwijzers schakelen gevarieerde werk- en groeperingsvormen in, die de dialoog tussen de leerlingen bevorderen. Sommige onderwijzers hanteren een redelijk sturende en frontale aanpak.
	De onderwijzers maakten geen eenduidige afspraken over de visuele ondersteuning in functie van Nederlands. Zij gebruiken de klaswanden vooral voor spellingalgoritmes. Niet in alle klassen verrijkt talige visuele ondersteuning de klas. De aandacht voor heuristieken en taalstrategieën is beperkt. In enkele klassen zorgen geplastificeerde onthoudkaarten voor enig tegengewicht. Zelfstandige werkvormen zoals contractwerk krijgen leerkrachtafhankelijk aandacht.
Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i>	De onderwijzers gebruiken elektronische aanvullingen bij het onderwijsleerpakket die de leerlingen de kans geven om Nederlands in te oefenen op de computer. In sommige klassen werken de elektronische schoolborden niet naar behoren. Haperende software bemoeilijkt de zorg voor leerlingen met dyslexie.
Materieel beheer Infrastructuur	Vooraf in het nieuwe gebouw bieden de brede gangen en ziteilanden mogelijkheden om zelfgestuurd en gedifferentieerd samen te werken. De onderwijzers maken hier dankbaar gebruik van.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De onderwijzers baseren hun evaluatie op de toetsen van het onderwijsleerpakket en op zelfgemaakte toetsen. Af en toe zijn de eigen toetsen niet afgestemd op de leerplandoelen. Sommige onderwijzers geven aan dat ze moeite hebben met de evaluatie van domeinen als luisteren, schrijven en spreken. Zij beschikken voorts nog over te weinig middelen om een brede evaluatie vorm te geven. De onderwijzers maken weinig gebruik van de (tussentijdse) evaluatie van het leerproces. Peer- en zelfevaluatie krijgen beperkte aandacht.
	Voor de cognitief-technische vaardigheden spelling en technisch lezen brengen de onderwijzers de ontwikkeling in kaart met een leerlingvolgsysteem. Het leesdossier bevat foutenanalyses. De meeste onderwijzers hebben niet de gewoonte om een foutenanalyse te maken voor de eigen toetsen of de toetsen van het onderwijsleerpakket. Daardoor hebben ze minder aangrijpingspunten voor een gerichte bijsturing of remediëring.
	De kwaliteit van het nazicht van leerlingenwerk is leerkrachtafhankelijk. De onderwijzers maakten hierover te weinig gerichte afspraken. Sommige onderwijzers spannen zich in om het leerlingenwerk grondig na te zien en te verbeteren. Het gevolg dat de leerling in kwestie hieraan moet geven verschilt van klas tot klas.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk

Op het rapport is er evenwichtige aandacht voor de evaluatie van de verschillende domeinen. Daardoor biedt het een vrij breed beeld van de ontwikkeling voor het leergebied Nederlands. In het rapport hebben de leerlingen de mogelijkheid om zichzelf te evalueren. Ook voor de ouders is er ruimte voorzien om hun kind te evalueren. Met het oog op een efficiënte communicatie is de rapportering over Nederlands evenwel aan een inhaalbeweging toe. De schoolleiding en de onderwijzers zijn zich hier terdege van bewust. Momenteel beoordelen de onderwijzers de domeinen enerzijds met een cijfer en anderzijds ook met een lettercode die het totaalbeeld wil weergeven. Deze codes zijn weinig transparant en kunnen voor verwarring zorgen. De toelichting bij deze lettercodes legt druk op de thuisomgeving, kan zorgen voor competitie tussen de leerlingen en voor een verlaging van hun welbevinden. In de rapporten is de geschreven feedback beperkt en weinig zeggend.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De meeste onderwijzers zijn zich bewust van hun verantwoordelijkheid als eerstelijnszorgverstreker. Dit bewustzijn groeit. De gedreven en vaardige zorgcoördinatoren spannen zich in om de klasleerkrachten zoveel als mogelijk te ondersteunen. De samenwerking tussen de klasleerkracht, de zorgcoördinatoren en de zorgleerkracht verloopt efficiënt.

Onder meer voor spelling en lezen beginnen onderwijzers in toenemende mate het driesporenbeleid toe te passen. In deze differentiatievorm werken de leerlingen in drie niveaugroepen volgens de mate van ondersteuning en uitdaging die ze nodig hebben. Het biedt de onderwijzers de gelegenheid om de zwakkere leerlingen sterker te begeleiden terwijl de vaardige leerlingen zelfstandig aan de slag gaan.

Het valt op dat heel wat leerlingen een beroep doen op externe zorgverstrekkers zoals logopedisten. De sterke sociaaleconomische achtergrond van de meeste leerlingen kan dit ten dele verklaren. Minder begoede gezinnen kunnen niet altijd een beroep doen op deze therapeuten. Enige zelfreflectie op schoolniveau dringt zich op.

De beperkte analyse van evaluatiegegevens belemmert de onderwijzers om nog gericht voor remediëring op maat te zorgen. De zorgleerkrachten bieden vooral voor spelling en lezen bijkomende ondersteuning. Het team maakte afspraken over remediërende, differentiërende, compenserende en dispenserende maatregelen voor leerlingen met specifieke leerstoornissen. Leerlingen met dyslexie kunnen een beroep doen op compenserende software. Het team van de lagere afdeling koos ervoor om curriculumdifferentiatie te beperken en zo lang mogelijk uit te stellen.

De onderwijzers en zorgleerkrachten volgen de evolutie van de leerlingen in een leesdossier en een volgfiche. Hierbij hebben zij aandacht voor zowel sterke als minder sterke kenmerken van de leerlingen. Het onderdeel ‘handelingsplan’ heeft nog niet de kenmerken van een planmatige en doelgerichte zorgaanpak die vertrekt vanuit de zorgvraag van de leerling. Het is veeleer een logboek over de opeenvolgende zorgingrepen.

Om de overgang naar het secundair onderwijs te versoepelen, stellen de onderwijzers een overgangsfiche op, die onder meer informatie over de talige evolutie van de leerling aanreikt.

Kwaliteitszorg De onderwijzers geven aan dat de feedback uit het secundair onderwijs wijst op degelijke outputresultaten voor Nederlands. Zij gebruiken de andere vormen van output in mindere mate. Zo halen zij lang niet alles uit de deelname aan genormeerde eindtoetsen. Dit zorgt ervoor dat zij niet in staat zijn om de eigen resultaten af te zetten tegen die van andere scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie. Ook de resultaten op de toetsen in het leerlingvolgsysteem geven de onderwijzers weinig zicht op de kwaliteit van het onderwijsaanbod voor de verschillende domeinen van het leergebied Nederlands op schoolniveau en op langere termijn.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De onderwijzers bereiken de eindtermen muzische vorming met hun leerlingen in onvoldoende mate. Het onderwijsaanbod is onvolledig, onevenwichtig en niet samenhangend. Het is onvoldoende doelgericht en afgestemd op de kerngedachten van de eindtermen. In een aantal klassen komt de onderwijstijd voor dit leergebied niet tegemoet aan de minimumverwachtingen van de eigen koepel. De evaluatie en de rapportering over muzische vorming staan aan het begin van een ontwikkelingstraject.

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	De inspanningen voor het leergebied muzische vorming staan nog niet op punt. Meerdere onderwijzers geven het leergebied muzische vorming te weinig gewicht. Een aantal onderwijzers heeft een beperkt zicht op de kerngedachten van de eindtermen en de visie van het leerplan. Velen hebben moeite om kerninzichten zoals bijvoorbeeld het muzisch proces of accenten uit het eigen leerplan te duiden. Inspanningen van de lagere afdeling om een jaarplan muzische vorming op te stellen zijn in de loop der jaren verwaterd. De leerplandoelen zijn amper richtinggevend. Hierdoor is het onderwijsaanbod onvoldoende doelgericht. Door het gebrek aan afspraken zijn er grote verschillen merkbaar in de planning en het aanbod van de onderwijzers, ook tussen parallelklassen. Tevens hebben de onderwijzers geen zicht op de doorgaande lijn en de graduele opbouw van vaardigheden waardoor hiaten en overlappingsen in het aanbod merkbaar zijn.
--	---

In de planningsdocumenten komt de beperkte aandacht voor muzische vorming naar voor. Het domein beeld is dominant, muziek in mindere mate. De domeinen beweging, drama, media en muzisch taalgebruik worden in een aantal klassen systematisch onderbelicht. Het domein muziek krijgt vooral vorm met het zingen van liedjes. Muziekinstrumenten en partituren worden zelden ingeschakeld, ook al kocht de school recent een set instrumenten aan. Enkele onderwijzers verenigen het domein media tot computergebruik of het opbouwen van een PowerPointpresentatie. Het aanbod van media-apparaten om klank en geluid door de leerlingen te laten registreren en verwerken is beperkt. Bij drama en beweging is er vaak sprake van kopiërend handelen: de leerlingen voeren uit wat door anderen is bedacht. Zo leren ze toneelrollen en oefenen ze aangeleerde dansen in. De leerlingen krijgen binnen deze werkvormen minder kansen om zich creatief uit te drukken.

Toch kon de onderwijsinspectie tijdens de lesobservaties een aantal knappe lessen muzische vorming bijwonen waar de leerlingen én onderwijzers met volle teugen van genoten. Meerdere onderwijzers beschikken over een muzische expertise of talenten en geven de leerlingen muzische impulsen. Het schoolteam organiseert tal van muzische vieringen en spektakels zoals levensbeschouwelijke bijeenkomsten, schooloptredens, pyjamafeesten, boekenbeurzen, proclamaties en ouder- en grootouderfeesten. Elke week kunnen de leerlingen tijdens de speeltijd vrijuit dansen op muziek. Onderwijzers geven de leerlingen volksdansles of schakelen muzische tussendoortjes in. Een muzikale onderwijzer musiceert samen met een groep leerlingen die een muziekopleiding in de muziekschool volgen. Dit orkest luistert schoolbijeenkomsten op. Ook schakelen sommige onderwijzers muzische activiteiten in tijdens een projectweek zoals die over Harry Potter of bij andere leergebieden, zoals Nederlands en wereldoriëntatie. Een aantal onderwijzers integreert verschillende domeinen van muzische vorming in één les. De oudste leerlingen krijgen de opdracht om met talentenbakken een soort eindwerk te maken waarin hun interesses en talenten aan bod komen. Ook in een aantal andere leeftijdsgroepen kunnen leerlingen hun talenten verder ontplooien met deze bakken. De onderwijzers voegen in het contractwerk en het hoekenwerk soms ook muzische opdrachten toe. De onderwijzers bezoeken met hun leerlingen geregeld muzische voorstellingen in Aarschot en omgeving.

Curriculum Onderwijsorganisatie	Bij een aantal onderwijzers ligt het aantal werkelijk ingerichte lestijden voor muzische vorming ver onder de verwachtingen van de eigen koepel. Soms vervangen de onderwijzers de lestijden muzische vorming door andere activiteiten.
	Een aantal onderwijzers hanteert een sturende en productgerichte onderwijsstijl. Dit uit zich bijvoorbeeld in de beeldwerken die wel enige creativiteit of zelfexpressie van de leerlingen tonen maar in veel gevallen stereotiep zijn. Ze getuigen vaak van een sterke controle door de onderwijzer. In sommige klassen kleuren leerlingen kleurprenten in, wat tegen de geest van het leerplan ingaat. De mate waarin de onderwijzers leerlingenwerk exposeren is verschillend van klas tot klas. Sommige onderwijzers kiezen voor een prikkelarm klasmilieu. Anderzijds maken de meeste onderwijzers efficiënt gebruik van gevarieerde groepeerings- en werkvormen.
Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i>	Het schoolteam kocht recent een uitgebreide set muziekinstrumenten aan. De mate waarin onderwijzers de beschikbare laptops, computers en fototoestellen inzetten om leerlingen creatief of expressief aan de slag te laten gaan met multimedia is wisselend.
Materieel beheer Infrastructuur	Vooraf in het nieuwe gebouw bieden de brede gangen en ziteilanden mogelijkheden om zelfgestuurd apart of in groepjes te werken. De onderwijzers maken hier dankbaar gebruik van.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De onderwijzers geven aan dat ze moeite hebben om muzische vorming te evalueren. Ze stellen in beperkte mate doelgerichte criteria voorop. Scores zijn vaak een subjectieve en weinig valide inschatting door de onderwijzer. De onderwijzers maken amper gebruik van tussentijdse procesevaluatie. Ze schakelen peer- en zelfevaluatie zelden in. Zij hebben nog onvoldoende zicht op mogelijke brede en alternatieve evaluatievormen.
Evaluatie Rapporteringspraktijk	De onderwijzers vinden het moeilijk om kwaliteitsvol te rapporteren over de muzische ontwikkeling. Ondanks de richtlijnen in het leerplan geven de onderwijzers per rapport een cijfer voor een tweetal domeinen per rapportperiode. Daarnaast geven ze een totaalbeeld voor muzische vorming met een lettercode. Beeld krijgt in elk rapport een plaats, de andere domeinen niet. Dat weerspiegelt tevens het onevenwicht in het onderwijsaanbod. Het team van de lagere afdeling verkent momenteel de mogelijkheden van een portfolio als alternatieve rapporteringsvorm.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Bij de beeldvorming hebben de onderwijzers aandacht voor de talenten van de leerlingen, en in groeiende mate ook voor de muzische talenten. De zorgverlening richt zich in mindere mate op leerlingen met een behoefte aan ondersteuning voor muzische vorming. De onderwijzers hebben niet de gewoonte om te differentiëren binnen muzische opdrachten. Ze houden wel rekening met eventuele motorische problemen of een gebrek aan spreekdurf.

Professionalisering	De directeur verzorgde zelf de vorming over het nieuwe leerplan voor media.
Deskundigheidsbevordering	Een beperkt aantal onderwijzers volgde individuele nascholing in functie van muzische vorming. Hoewel dit schoolteam over creatieve teamleden met een variatie aan muzische expertise beschikt, maakt het daar in beperkte mate gebruik van. Het schoolteam gaf een aanzet om met muzische ateliers te werken. Hier worden de expertises wel klasdoorbrekend en in carrouselvorm ingezet. In dit veelbelovende schoolteam zijn de nodige garanties aanwezig om dit leergebied met succes te optimaliseren.

3.1.1.6 Lager onderwijs: sociale vaardigheden

Voldoet

De onderwijzers streven de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden met hun leerlingen in voldoende mate na. Vanuit hun betrokkenheid op de leerlingen en hun streven naar een hoog welbevinden organiseren de onderwijzers waardevolle initiatieven die de sociale vaardigheden op de klasvloer en op de speelplaats proactief bevorderen. Met de leefhoudingen op het rapport brengen de onderwijzers een aantal sociale vaardigheden in beeld.

Curriculum	De onderwijzers organiseren enkele waardevolle initiatieven voor de
Onderwijsaanbod	leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden. Ze beschikken
<i>Referentiekader</i>	echter niet over een eigen planning waarmee ze kunnen aantonen dat ze
<i>Planning</i>	systematisch aan deze eindtermen werken. Bovendien hebben ze er vaak
<i>Evenwichtig en volledig</i>	slechts een beperkt zicht op. Vooral een aantal initiatieven op schoolniveau,
<i>Samenhang</i>	zoals het jaarthema en de speelplaatswerking, richten zich bewust op de
<i>Brede harmonische vorming</i>	ontwikkeling van sociale vaardigheden.
<i>Actief leren</i>	

Binnen het team is een leermeester de gangmaker en bewaker van de inspanningen die het schoolteam aan de sociale vaardigheden besteedt. Zij implementeert eveneens de no blame-aanpak, gericht op het oplossen en voorkomen van pestproblemen. Hierdoor, en door de volgehouden inzet van de teamleden, is het aantal pestincidenten ondanks de schoolgrootte beperkt. De leermeester fungeert tevens als vertrouwenspersoon. Ze beschikt over een aanstekelijke empathie, waardoor de leerlingen gemakkelijk haar steun zoeken. Een tweede teamlid ondersteunt deze collega. De onderwijzers gaven in de aanloop naar de doorlichting een aanzet om hun activiteiten in functie van sociale vaardigheden te inventariseren, een eerste stap naar een eigen planning.

Voor het domein samenwerking schakelen de onderwijzers gevarieerde groepeerings- en werkvormen in. Opvallend is de moeite die sommige leerlingen hebben om met personen van het andere geslacht samen te werken. De onderwijzers stimuleren deze samenwerking met een volgehouden bijsturing. De onderwijzers zorgen ervoor dat de leerlingen elkaar ondersteunen bij de uitvoering van de klastaken. De leerlingenraad is een zinvol overlegorgaan om jongens en meisjes van verschillende leerjaren samen te laten werken. Bij de leerlingenraad zijn de directeur, enkele teamleden en een ouder betrokken. Zij demonstreren luisterbereidheid. De vertegenwoordigers van de klassen raadplegen hun medeleerlingen. De informatiedoorstroming verloopt voorbeeldig. Een voorstel van de leerlingenraad – de buddy bench – is momenteel in behandeling. De leerlingen geven aan dat hun vraag om met peters en meters te werken op de lange baan is geschoven.

De meeste onderwijzers geven het domein gespreksconventies de nodige aandacht, onder meer tijdens de lessen Nederlands. Zij gebruiken speelse voorwerpen om de conventies te visualiseren en de gesprekken te stroomlijnen. Hierdoor verlopen de (klas)gesprekken geordend.

De meeste onderwijzers geven in hun klaspraktijk vooral intuïtief een invulling aan het domein relatievormen. Met klasinterne brievenbussen helpen ze de leerlingen om hulp te vragen of gevoelens, ideeën en problemen bespreekbaar te maken, soms discreet, soms in klasverband. Ook leren de leerlingen elkaar te complimenteren. Mooi voorbeeld is het 'schatje van de week'. Hierbij afficheren de onderwijzers de complimenten die de klasgenoten aan één leerling geven. De onderwijzers schakelen de oudste leerlingen in als speelmaatje van een jongere leerling. Dit geeft een impuls aan timide leerlingen om actief met andere leerlingen samen te spelen. Oudere leerlingen ondersteunen de teamleden door met de kleuters te spelen. In het recente verleden zette het schoolteam in op een methodiek die het coöperatief leren bevorderde. Hoewel de teamleden aangeven dat de aandacht hiervoor is afgenomen, zijn er voldoende verworvenheden overgebleven die een positieve impact hebben op het coöperatief leren en op een aantal eindtermen zoals leiding geven of onder leiding van een leerling meewerken. Sommige relatiewijzen zoals het kritisch formuleren van een mening komen aan bod in de lessen Nederlands.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De onderwijzers ondervinden problemen om koffers met speelgoed voor de speelplaats in goede orde te laten gebruiken. Sommigen duiden daarom leerlingen aan die de inhoud van de speelkoffers bewaken. Andere onderwijzers vonden toezicht op deze koffers echter niet nodig.

Materieel beheer
Infrastructuur

De school beschikt over een ruime speelplaats, zowel voor de kleuters als voor de leerlingen van de lagere afdeling. Hierdoor hebben ze voldoende ruimte om met elkaar te spelen. Met een masterplan investeert het schoolteam in de uitbouw van een kindvriendelijke speelplaats.

Evaluatie Het team van de lagere afdeling heeft nog niet de gewoonte om de
Evaluatiepraktijk implementatie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale
Evenwichtig en representatief vaardigheden zelfkritisch te evalueren.
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Evaluatie Met de aandacht voor de leefhoudingen hebben de onderwijzers in hun
Rapporteringspraktijk rapportering enige aandacht voor een aantal attitudes die raakvlakken hebben
 met de leergebiedoverschrijdende eindtermen. Meer afspraken per leerjaar en
 over de leerjaren heen zijn nodig om continuïteit en gradatie te voorzien in
 deze leefhoudingen en om ze sterker af te stemmen op de eindtermen.

Begeleiding Het schoolteam legt de drempel voor de ouders laag. De directeur en de
Leerbegeleiding teamleden hebben geregeld contact met de ouders. Hierbij stellen zij onder
 meer knelpunten rond sociale vaardigheden ter bespreking.

Inbreuk(en) op De onderwijzers beschikken niet over een eigen planning voor de
regelgeving leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden. Decreet
 Basisonderwijs Art. 44, §2 2°

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na maar ze is hierin onregelmatig. De deskundige ondersteuning die hiervoor vereist is, ontbreekt soms. Het verslag van de tweejaarlijkse rondgang door de externe dienst voor het jaar 2015 ontbreekt. Het document dat de externe dienst in 2015 aan de school bezorgde, kan niet als een verslag van een rondgang beschouwd worden. Sommige tekorten kregen een oplossing maar er zijn ook tekorten die al langere tijd aanslepen. Zo zijn enkele muren van de oude sporthal in slechte staat. De talrijke scheuren verdienen de nodige aandacht. Een expert verklaarde dat deze scheuren de stabiliteit van het gebouw niet nadelig beïnvloeden. De school dient gepaste maatregelen te nemen om de dakranden en afvoergoten van dit gebouw te optimaliseren. De toegang tot de schoolsite is niet beveiligd. Iedereen kan het schoolplein ongehinderd betreden of verlaten. De staat van de oude gebouwen A en B dient verbeterd te worden. De aluminium ramen zijn versleten en zorgen voor condens, de vloeren zijn oneffen, en de buitengevel is waterdoorlatend, wat voor geurhinder, vochtinsijpeling en schimmelvorming zorgt. De elektrische installatie is daar dringend aan modernisering toe. De oneffenheden op de kleuterspeelplaats zorgen voor valgevaar. In het kleuterpaviljoen is sprake van ernstige akoestische problemen. Uit de resultaten van beschikbare controles blijkt dat er meerdere tekorten werden opgemerkt op het vlak van veiligheid. Drie verwarmingsinstallaties werden afgekeurd. Twee stookoliereservoirs kregen een beperkte levensduur van 6 maanden na de controle en dienen hersteld of uit dienst gesteld te worden. Tijdens het bezoek ter plaatse viel op dat meerdere locaties tekorten vertonen op het vlak van de veiligheid en het sanitair. Niet alle kapstokken zijn beveiligd, en enkele trapleuningen zijn onvoldoende hoog. Een ladder met ronde sporten geeft toegang tot een mezzanine. Deze dient de school te vervangen door een trap met een leuning. De school moet de toiletten voor volwassenen en kinderen, dames en heren en jongens en meisjes van de lagere afdeling scheiden. In een kleuterklas dient een toilet beter afgeschermd te worden om de nodige privacy te verzekeren. De school dient een concreet beheersplan voor de preventie van legionella op te stellen. De school krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Uit de gedeeltelijke systematiek waarmee de school tekorten opspoorde en de gedeeltelijke verbetering van tekorten, kan de onderwijsinspectie afleiden dat het vereiste beleidsvoerend vermogen aanwezig is.

Wanneer de school de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne consequenter bewaakt, daadkrachtiger tekorten beheerst en verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbetering op eigen kracht vorm te geven.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	neen

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure voor de definitieve uitsluiting, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja

Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** Het schoolteam stelde zeer recent een nascholingsplan op, waarbij zowel aandacht is voor het gevoerde beleid als voor de concrete nascholingsinitiatieven voor het lopende schooljaar. De schoolleiding opteert vooral voor teamnascholing, omdat die het grootste bereik heeft. Teamgerichte en individuele nascholingen houden bij voorkeur verband met de schoolprioriteiten zoals STE(a)M (science, technics, engineering, (arts) and mathematics), het nieuwe leerplan van de eigen koepel en doelgericht werken.
- Ondersteuning** De pedagogische begeleidingsdienst ondersteunt het schoolteam van nabij bij de professionalisering in functie van de schoolprioriteiten. Het schoolteam vond ook aansluiting bij een externe gespecialiseerde organisatie die onder meer mee nadenkt over de optimalisering van de evaluatie- en rapporteringspraktijk. Hierdoor vinden nieuwe pedagogische inzichten geleidelijk aan ingang in de onderwijspraktijk. Ook binnen de eigen scholengemeenschap maken de teamleden in enige mate gebruik van de expertise van teamleden van andere scholen. De mate waarin de teamleden voor individuele nascholing kiezen is verschillend. Vooral de directeur, de zorgcoördinatoren en de zorgleerkrachten scholen zich permanent bij met individuele nascholing. Er is weinig gerichte druk om de teamleden aan te zetten tot individuele professionalisering. De teamleden leren van en met elkaar tijdens de vele overlegmomenten en door de multiplicatie van gevolgde nascholing tijdens de personeelsvergaderingen. Bovendien stimuleert de directeur hen om in elkaars klas te hospiteren. De zorgcoördinatoren ondersteunen de teamleden met raad en daad. Dat gebeurt vooral vraaggestuurd. Ook de GON-begeleiders (geïntegreerd onderwijs) delen hun expertise met de teamleden, die daar dankbaar gebruik van maken. De leermeester die de sociaal-emotionele begeleiding aanstuurt, vindt ook gehoor bij de teamleden. Hoewel heel wat teamleden over een opvallende muzische gave beschikken, is de inzet hiervan bij de verrijking van het onderwijsaanbod en bij het klasdoorbrekend complementair werken in meerdere leeftijdsgroepen veeleer beperkt. Het team van de lagere afdeling gaf daartoe wel een aanzet met de organisatie van muzische ateliers, bijvoorbeeld voor de thema's Sint en Halloween. Vanuit de schoolleiding gaan er – onder meer door de werklast – relatief weinig impulsen uit om op teamniveau sluitende afspraken te maken over enkele belangrijke aspecten van het onderwijsaanbod, zoals de uitbouw van de didactische materialen, de puzzelgradatie, de kalenders, de tijd- en ruimtekaders van wereldoriëntatie en de referentiematen binnen wiskunde. Ook zijn de opvolging en de gerichte druk op het team met klasbezoeken, evaluatiegesprekken en documentanalyse beperkt.

- Doeltreffendheid** Het schoolteam heeft niet de gewoonte om de kwaliteit van alle aspecten van de deskundigheidsbevordering te evalueren en deze op basis van de verkregen evaluatiegegevens waar nodig bij te sturen en te verankeren wat goed gaat. Het inspectieteam heeft mogen ervaren dat een aantal teamleden in toenemende mate open staat voor suggesties. Al tijdens de doorlichting stuurden zij aspecten van het onderwijsaanbod bij.
- Ontwikkeling** De veranderingen in de leerlingenpopulatie zetten de teamleden er langzaam maar zeker toe aan om hun aanpak met de nodige nascholing af te stemmen op de leerlingenkenmerken. De aandacht voor de sociaal-emotionele begeleiding illustreert dit. Daarnaast probeert het zorgteam onder meer met professionalisering te anticiperen op de komst van anderstalige nieuwkomers. De meeste teamleden zien de noodzaak van nascholing in vanuit een groeiende veranderings- en vernieuwingsbereidheid. Illustratief zijn de geplande initiatieven voor evaluatie en rapportering. Weerstand uit het verleden doven langzaam maar zeker uit.

4.2 Sociale en emotionele begeleiding

- Doelgerichtheid** Vanuit de schoolvisie kiest het schoolteam ervoor om het welbevinden van de leerlingen nauwgezet te bewaken en om het samenleven in school- en klasverband zo vlot mogelijk te laten verlopen. Om de vinger aan de pols te houden, gaan alle teamleden op geregelde tijdstippen na hoe de leerlingen zich op school en in de klas voelen. De teamleden stellen vast dat meer en meer leerlingen met een rugzakje naar school komen en met sociaal-emotionele problemen kampen. Zij engageren zich als team om hierop een gepast antwoord te geven. Ook is het in een school met ruim 600 leerlingen zaak om goed de vinger aan de pols te houden en mogelijke sociaal-emotionele problemen te vermijden of zo snel mogelijk op te lossen. De teamleden zetten doelbewust en met kennis van zaken tal van preventieve en curatieve initiatieven in functie van sociaal-emotionele begeleiding op. Zij worden door alle teamleden van harte gedragen. Fundament is de aandacht voor een positief en veilig klas- en schoolklimaat. Sociaal-emotionele begeleiding is in deze school een speerpuntactie. De jaarthema's geven haar mee ruggengraat. Het huidige jaarthema – Vind hier je draai – illustreert dit.

Ondersteuning Binnen het schoolteam kregen enkele teamleden een specifieke verantwoordelijkheid. De directeur speelt in de sociaal-emotionele begeleiding een (pro)actieve rol. Een leermeester godsdienst is aangeduid als verantwoordelijke voor onder meer de pestpreventieacties, de steun voor introverte leerlingen en als vertrouwenspersoon. Zij wordt hierbij door een tweede teamlid ondersteund. De zorgcoördinatoren fungeren als expert voor leerlingen met een sociaal-emotionele zorgbehoefte en als aanspreekpunt voor de teamleden. GON-begeleiders zetten hun expertise in bij de ondersteuning van leerlingen met een specifieke problematiek zoals bijvoorbeeld autismespectrumstoornis. Omzeggens alle teamleden zetten hun schouders onder deze begeleiding. In enkele klassen kan een bijsturing van de onderwijsstijl het welbevinden van de leerlingen nog verhogen. De teamleden schakelen speelse figuren in om een en ander visueel voor te stellen. Zo zijn daar de speelse figuren Dando, Tuur en Toke. Zij helpen de leerlingen om gedragsregels beter te begrijpen. In de kleuterafdeling gebruiken de kleuteronderwijzers hier ook de klaspoppen voor. De leerlingen krijgen training om stop te zeggen tegen ongewenst gedrag. Leerlingen die te ver gaan, krijgen een time-out. De teamleden geven aan dat ze vooral de klemtoon leggen op bemoedigen, belonen en complimenten geven om zo gewenst gedrag te bekrachtigen. De speelmaatjes, leerlingen van het zesde leerjaar, spelen samen met jongere leerlingen die anders moeilijk tot spelen komen. De oudste leerlingen spelen ook vaak samen met de kleuters. De teamleden zorgden voor enkele speelkoffers met een gevarieerd aanbod aan spelmaterialen waarmee de leerlingen tijdens de speeltijden kunnen spelen. Deze actie kan nog geoptimaliseerd worden door het speelkofferaanbod uit te breiden en door de leerlingen te leren om beter voor de koffers zorg te dragen. De leerlingen kunnen tijdens de middagspeeltijd schaken, kaarten of spelletjes spelen. Op de speelplaats staat een omgebouwde werfwagen, waarin de leerlingen met een boek tot rust kunnen komen. In de meeste klassen gebruiken de teamleden ‘babbelboxen’, dat zijn brievenbussen voor leerlingen. Hiermee maken de leerlingen op discrete wijze problemen, ideeën en vragen bespreekbaar. Deze boxen worden in beperkte mate gradueel opgebouwd en gelijkgericht gebruikt. Het schoolteam heeft aandacht voor de talenten van de leerlingen met onder meer Danbo, de talentenarchipel en het ‘meesterwerk’ in het zesde leerjaar. Bij al deze acties krijgen de leerlingen de kans om hun talenten te gebruiken en te demonstreren. De posteractie ‘schatje van de week’ in het derde leerjaar geeft de leerlingen de gelegenheid om positieve kenmerken van een leerling in de focus op te sommen. Om pestgedrag te voorkomen of op te lossen gebruiken de teamleden een specifieke methodiek die pestgedrag in dialoog probeert aan te pakken. Zij hebben hierbij ook aandacht voor cyberpesten. De lokale politie werkt preventief samen met de school om de leerlingen te leren hun eigen goed antwoord te geven op enkele maatschappelijke problemen zoals alcohol- en drugsgebruik. De teamleden bevorderen het begrip voor mensen met een beperking en voor ouderen. Alle leerlingengroepen van de lagere afdeling bezoeken een rusthuis en doen er activiteiten met en voor de bejaarden. De leerlingenraad is een platform waarin de leerlingen met elkaar in dialoog gaan en mee bouwen aan het schoolbeleid in functie van de ideeën en verzuchtingen van de leerlingen.

Het is opvallend dat de leerlingenraad heel wat voorstellen lanceert die de sociale relaties op school ten goede kunnen komen. Bij co-teaching werken twee teamleden in één klaslokaal als gelijkwaardige partners samen om zoveel mogelijk leerlingen de vooropgestelde doelen te laten bereiken. Deze aanpak bevordert het welbevinden van zowel de leerlingen als de teamleden. De teamleden stellen klasafspraken visueel voor. Bij de communicatie met anderstalige ouders gebruiken de teamleden indien nodig ondersteunende pictogrammen. Momenteel is de planmatige zorg op basis van de zorgvraag van de leerling nog niet optimaal uitgewerkt. Heel wat leerlingen krijgen hulp van externe zorgverleners. De verminderde betrokkenheid van het nabijgelegen CLB bij het multidisciplinair overleg heeft een nadelig effect op onder meer de sociaal-emotionele begeleiding. Het huidige schoolrapport werkt onbedoeld de competitiedrang van de leerlingen en een verminderd welbevinden in de hand. Ook stelt de onderwijsinspectie vast dat de beperkte aandacht voor muzische vorming in de lagere afdeling de leerlingen kansen ontnemt om zich via verschillende muzische talen te uiten en zo hun welbevinden te verhogen. Het schoolteam hanteert een laagdrempelige aanpak voor zowel ouders als leerlingen. Het is luisterbereid en gevoelig voor mogelijke knelpunten en doet er alles aan om het welbevinden optimaal te houden. Belangrijkste instrument hierbij zijn de ouder- en kindgesprekken. Tijdens de overgangsgesprekken bespreken de teamleden ook aspecten van de sociaal-emotionele begeleiding. Ook in de voorbereiding van de oudercontacten en in de volgfiches is daar aandacht voor.

Doeltreffendheid Hoewel de school volgehouden aandacht heeft voor concrete initiatieven in functie van sociaal-emotionele begeleiding, heeft zij nog niet de gewoonte om de sociaal-emotionele begeleiding geregeld op schoolniveau te evalueren en zodoende te verankeren wat goed gaat en bij te sturen wat minder goed loopt. Het schoolteam heeft enige moeite om gevolg te geven aan de aanbevelingen van externe experts.

Ontwikkeling Dit gedreven team is bereid om proactief in te spelen op maatschappelijke verwachtingen in het algemeen en op concrete sociaal-emotionele behoeften van de leerlingen in het bijzonder. Wat de sociaal-emotionele begeleiding betreft geven de teamleden blijk van vernieuwings- en veranderingsbereidheid. Meerdere teamleden gaan op zoek naar initiatieven en werkvormen om de sociaal-emotionele begeleiding verder uit te bouwen en te optimaliseren.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De directeur leeft voor zijn school. Hij krijgt ondersteuning van de zorgcoördinatoren en een kernteam. Alle teamleden dragen het gevoerde beleid. De zorgcoördinatoren vervullen een coachende, bemoedigende en ondersteunende rol. Zij kregen de opdracht om het pedagogisch beleid mee de nodige impulsen te geven. Het beleid is in toenemende mate participatief. Zo krijgen de teamleden bijvoorbeeld inspraak bij de keuze van een nieuw onderwijsleerpakket en bij de selectie van de schoolprioriteiten. De directeur riep enkele pedagogisch-didactische werkgroepen in het leven, die een beleidsvoorbereidende en -ondersteunende rol spelen. Hoewel hij zelf niet uit het kleuteronderwijs komt, spant hij zich in om zich de werking van de kleuterafdeling eigen te maken. Zijn betrokkenheid op de kleuterafdeling is groot. De directeur uit zijn waardering voor de teamleden vooral bij teamactiviteiten. De takenmand van de directeur ligt overvol. Dit bemoeilijkt de opvolging van de teamleden. Hierdoor krijgen zij een grote autonomie, wat een nadelig effect heeft op de gelijkgerichtheid en het naleven van gemaakte afspraken. Er liggen voor het schoolbestuur groeikansen door met een verbreding van de beleidsondersteuning het uitgebreide takenpakket van de directeur te verlichten.
- Visieontwikkeling** De teamsamenhang is tijdens de afgelopen jaren sterk verbeterd. De teamleden geven aan dat de neuzen nu overwegend in dezelfde richting staan. Het schoolteam ontwikkelde een schoolspecifieke en gedragen visie op zorg. Onder meer op basis van de SWOT-analyse (de analyse van de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen) bakent de schoolleiding jaarlijks schoolprioriteiten af, die met specifieke teamnascholing uitgebouwd worden. Het schoolteam denkt ook na over de evaluatiepraktijk en over een aanpassing van de schoolrapporten. Zaak is om eerst een visie te ontwikkelen over (brede) evaluatie om daarna de visie op de rapportering bij te stellen. Voor een aantal thema's kan de school rekenen op professionele ondersteuning door de pedagogische begeleidingsdienst, het LOP (lokaal overlegplatform) en een externe gespecialiseerde organisatie. Binnen de scholengemeenschap krijgen onder meer de zorgcoördinatoren en de ICT-coördinatoren collegiale ondersteuning. De teamleden zijn er zich van bewust dat ze niet langer kunnen teren op vroegere opleidingen. De bereidheid om hun visie bij te sturen groeit. De kleuteronderwijzers stemmen zich momenteel te weinig af op de visie van het leerplan voor wiskundige initiatie, en de onderwijzers op de visie van het leerplan muzische vorming.

- Besluitvorming** De teamleden overleggen zowel formeel als informeel. Bij informeel overleg dienen de teamleden erover te waken dat alle betrokken collega's op de hoogte gehouden worden en dat zij gemaakte afspraken ook vastleggen. Formeel zijn er de wekelijkse overlegmomenten voor de parallelcollega's, voor de kleuteronderwijzers en voor de leden van het zorgteam. Tijdens de personeelsvergaderingen staan zowel organisatorische als pedagogisch-didactische thema's op de agenda. Af en toe zijn er tijdens de personeelsvergaderingen aparte werkmomenten voor de kleuter- en de lagere afdeling. De recente oprichting van het kernteam heeft een positief effect op de efficiëntie van de interne communicatie en de besluitvorming. De zorgcoördinatoren zijn een draaischijf voor de interne communicatie. De meeste teamleden zijn tevreden over de informatiedoorstroming. Ook na schooltijd overleggen teamleden. Sommigen geven aan dat dit de werkdruk verzwaaert.
- Kwaliteitszorg** De kwaliteitszorg heeft in deze school nog een beperkte amplitude. De teamleden geven aan dat de feedback over de leerlingenresultaten vanuit het vervolgonderwijs voldoende aantoont dat ze goed werk leveren. Tot op heden heeft het schoolteam eerdere aanbevelingen en raadgevingen van externe beoordelaars onvoldoende opgepikt. Illustratief is het feit dat de aanbevelingen van de vorige doorlichting, de opmerkingen na een recent onderzoek over het leergebied Frans en de sterke aanbeveling van een externe organisatie om zich vooral op de leerplannen te richten nog steeds actueel zijn. Het schoolteam verzamelt te weinig objectieve evaluatiegegevens en analyseert de beschikbare evaluatiegegevens onvoldoende om er de onderwijskwaliteit mee te bewaken. Zo neemt het team van de lagere afdeling enkel officieus deel aan externe genormeerde toetsen van de eigen koepel, waardoor het de eigen resultaten niet kan vergelijken met die van andere scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie. Ook de genormeerde testen en screenings in de kleuterafdeling leiden onvoldoende tot kwaliteitszorg op schoolniveau. De jaarlijkse SWOT-analyse is een pluspunt maar ze richt zich in beperkte mate op de kwaliteitsbewaking van de leergebieden of van belangrijke processen.
- Talenbeleid** Het schoolteam ontwikkelde een visie rond talenbeleid. De vertaling van de visie naar concrete doelen die jaarlijks opgefrist, geëvalueerd en bijgestuurd worden, heeft nog groeimarge.
- Aansluitend bij de visie bracht het schoolteam mogelijke acties in kaart op leerlingen-, leerkrachten- en schoolniveau. De opgelijste acties maken duidelijk dat er een essentiële rol is weggelegd voor de leerkrachten om via hun onderwijsaanbod en lesaanpak te werken aan de realisatie van het talenbeleid. Deze rol wordt momenteel echter nog te weinig vertaald in welomschreven verwachtingen naar de leerkrachten toe. Zo ontbreken voor hen onder meer afspraken omtrent het gericht werken aan de school-, thema- en instructietaal.

De klas- en zorgleerkrachten ontwikkelen initiatieven (screenings, observaties, tests ...) om de talige behoeften van alle leerlingen in kaart te brengen, op te volgen en eraan tegemoet te komen. Ze zijn zich ervan bewust dat de talige behoeften van de huidige schoolpopulatie naar de toekomst toe sterk kan wijzigen. Binnen deze context ondernam het schoolteam al stappen gericht op het bevorderen van de communicatie met anderstalige leerlingen en ouders. Tevens lopen in verschillende klassen initiatieven die het omgaan met taaldiversiteit en taalcultuur op een positieve wijze bevorderen.

GOK- en zorgbeleid

Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen in kaart brengt. De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet acties op om de doorstroom te bevorderen.

Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het ontwikkelde hiervoor naast een gedragen zorgvisie ook een zorgbeleidsplan. De inhoud van beide documenten vormt de rode draad doorheen tal van initiatieven binnen de globale zorgwerking. De acties (op leerling-, leerkrachten- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten duidelijk aan bij de zorgvisie van de school. Er is hierbij ook aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap. Het team kan nog verder groeien in het organiseren van acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen.

De schoolorganisatie zorgt ervoor dat het team middelen en ondersteuning krijgt bij de realisatie van de initiatieven binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid en neemt initiatieven om de opgedane inzichten en vaardigheden te implementeren op de werkvloer.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers geven de kleuters kansen om manipulerend met al hun zintuigen de hen omringende wereld muzisch en wiskundig te exploreren.
- De kleuteronderwijzers stimuleren de kleuters om diverse muzische technieken en materialen te verkennen en er creatief mee om te springen.
- De onderwijzers maken werk van de leesbevordering met gevarieerde werkvormen en materialen.
- De onderwijzers hebben oog voor horizontale samenhang tussen verschillende leergebieden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De teamgerichte nascholing is sterk uitgebouwd.
- Teamleden leren van en met elkaar onder meer door te hospiteren.
- De teamleden krijgen waardevolle ondersteuning van enkele externe specialisten.
- De meeste teamleden zorgen in hun klas voor een veilig en positief klasklimaat.
- De sociaal-emotionele begeleiding is in deze school een speerpuntactie, die door alle teamleden gedragen wordt en efficiënt uitgewerkt is.

Wat betreft het algemeen beleid

- De directeur voert een participatief beleid en laat zich op pedagogisch-didactisch vlak ondersteunen door de leden van het kernteam en de zorgcoördinatoren.
- De teamleden bouwen een visie op over enkele waardevolle schoolprioriteiten.
- Diverse overlegplatformen en een goed functionerende leerlingenraad dragen bij tot een participatieve besluitvorming.
- Het schoolteam voert jaarlijks een globale sterktezwakteanalyse uit.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers kunnen meerdere speelleerhoeken sterker verrijken en benutten in functie van de leergebieden in de focus.
- De kleuteronderwijzers kunnen de observaties systematisch afstemmen op dominante doelen en op de vooropgestelde begrippen.
- De onderwijzers kunnen meer evenwicht bewerkstelligen in het aanbod voor Nederlands en de functionele en creatieve schrijfkansen buiten het onderwijsleerpakket nog beter benutten.
- De onderwijzers kunnen de klaswanden efficiënter gebruiken voor de visuele ondersteuning van Nederlands, en naast algoritmes ook ondersteunende heuristieken en strategieën voorstellen.
- De onderwijzers kunnen het leerlingenwerk van de leerlingen efficiënter corrigeren en door de leerlingen laten verbeteren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Meerdere teamleden kunnen vaker kiezen voor individuele nascholing.
- De onderwijzers kunnen de rapportering bijsturen zodat die het welbevinden van de leerlingen beter garandeert.
- De teamleden kunnen het speelkofferaanbod uitbreiden en de speelkoffers beter (laten) beheren.
- De teamleden kunnen de zorg voor leerlingen met een hardnekkig of ernstig sociaal-emotioneel probleem planmatiger aanpakken.
- De teamleden kunnen de kwaliteit van de deskundigheidsbevordering en van de sociaal-emotionele begeleiding sterker bewaken met tussentijdse evaluaties.

Wat betreft het algemeen beleid

- De directeur kan kiezen voor meer formele beleidsondersteuning met een duidelijk omschreven mandaat voor de opvolging van de teamleden.
- Het schoolteam kan de visie op evaluatie en rapportering verdiepen en uitbreiden.
- Het schoolteam kan de kwaliteitszorg op een hoger niveau brengen door meer objectieve evaluatiegegevens te verzamelen, de beschikbare evaluatiegegevens te analyseren en trends in kaart te brengen, en door meer gevolg te geven aan de aanbevelingen van externe experts.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers moeten met hun kleuters de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie nastreven.
- De kleuteronderwijzers moeten de beschikbare onderwijstijd efficiënter gebruiken.
- De onderwijzers moeten met hun leerlingen de eindtermen voor muzische vorming bereiken.
- De school moet over een actueel beleidscontract of beleidsplan met het centrum voor leerlingenbegeleiding beschikken waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen. Decreet Basisonderwijs, Art. 62 §1 10°.
- De school moet de tekorten voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne wegwerken.

Wat betreft de regelgeving

- De onderwijzers moeten over een eigen planning beschikken waarmee ze kunnen aantonen dat ze aan de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden werken. Decreet Basisonderwijs, Art. 44, §2 2°.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'**
 - voor het **kleuteronderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor wiskundige initiatie.
 - voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor muzische vorming.
- voor **de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.
- voor **de overige erkenningsvoorwaarden** omwille van
De school beschikt niet over een actueel beleidscontract of beleidsplan met het centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **17-11-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

De school beschikt niet over een eigen planning waarmee ze kan aantonen dat ze de leergebiedoverschrijdende eindtermen nastreeft (decreet basisonderwijs – art.44 § 2.2°)

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **17-11-2019** opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Frans DE BIE de inspecteur-verslaggever	Erik VERSTREPEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	